

Sygn. akt: I C 324/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 sierpnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Wojciech Waclaw
Protokolant:	sekr. sądowy Edyta Smolińska- Kasza

po rozpoznaniu w dniu 5 sierpnia 2015 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **Agencji Nieruchomości Rolnych w W.- Oddział Terenowy w O.**

przeciwko B. K. (1)

o zapłatę

nakaz zapłaty z dnia 15 maja 2015r. wydany w postępowaniu nakazowym w sprawie I Nc 66/15 utrzymuje w mocy w całości

Sygn. akt: I C 324/15

UZASADNIENIE

Powódka Agencja Nieruchomości Rolnych z siedzibą w W. Oddział Terenowy w O. wniosła o orzeczenie nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym, iż pozwany B. K. (1) ma zapłacić na jej rzecz z weksla kwotę 79.656,29 złotych wraz z ustawowymi odsetkami oraz kosztami procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, że jest w posiadaniu weksla własnego wystawionego przez pozwanego na łączną kwotę 79.656,29 złotych. Weksel ten nie został wykupiony przez stronę pozwaną w terminie wskazanym w wezwaniu z 21.04.2015 r. i mimo upływu terminu do zapłaty należność z weksla nie została uregulowana (k. 6-8).

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 15 września 2015 r. w sprawie I Nc 66/15 Sąd Okręgowy w Olsztynie nakazał pozwanemu B. K. (2) zapłacić na rzecz powódki Agencji Nieruchomości Rolnych z siedzibą w W. dochodzoną pozwem kwotę wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 5 maja 2015 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 4596 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu (k. 16).

Od powyższego nakazu zapłaty pozwany B. K. (2) złożył zarzuty, wnosząc o uchylenie nakazu i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jego rzecz od powódki kosztów procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko pozwany w pierwszej kolejności zarzucił obrazę art. 38 ustawy z dnia 28.04.1936 r. - Prawo wekslowe (Dz. U. Z 2012 r., poz. 1529 ze zm.) poprzez nieprzedstawienie oryginału weksla do zapłaty. Powołując się na poglądy doktryny pozwany podniósł w szczególności, iż przedstawienie kserokopii weksla nie

jest wystarczające i stanowi skuteczny zarzut przeciwko nakazowi zapłaty z weksla. Ponadto wskazał, że powódka zaniechała poinformowania go o miejscu i czasie zapoznania się z oryginałem weksla co uniemożliwiło sprawdzenie, czy weksel został wypełniony prawidłowo oraz czy podpis na nim nie został sfalszowany.

Następnie pozwany powołał się na bezzasadność roszczenia dochodzonego nakazem zapłaty ze względu na nakłady poniesione na obiekty wchodzące w skład gospodarstwa rolnego w miejscowości M., którego pozwany jest dzierżawcą, co czyni powoda zobowiązanym do spełnienia świadczenia pieniężnego na rzecz pozwanego. Dalej podniósł, iż własnym kosztem i staraniem zrealizował roboty remontowe w magazynie zbożowym z częścią mieszkalną oraz oborze – cieleńniku na łączną kwotę 97.285,37 złotych. Wskazał także, że wierzytelność pozwanego o zwrot nakładów w kwocie 97.285,37 złotych jest wyższa niż wierzytelność objęta nakazem zapłaty (79.656,29 zł tytułem należności głównej oraz 4.596 zł tytułem kosztów procesu), a przy tym jest wymagalna i zaskarżalna. Powód został poinformowany przez pozwanego o ww. nakładach i nie negował zasadności roszczeń pozwanego z tego tytułu (k. 46). W związku z tym z ostrożności procesowej pozwany oświadczył, że potrąca wskazaną w nakazie zapłaty z dnia 15 maja 2015 r. wierzytelność pieniężną z wierzytelnością pozwanego przysługującą mu wobec powoda z tytułu poniesionych nakładów.

Pozwany wniósł o zasądzenie różnicy tj. kwoty 13.033,08 zł, do której zapłaty zobowiązany jest powód z uwagi na umorzenie wierzytelności do wysokości wierzytelności niższej. Alternatywnie na wypadek brak uznania zasadności potrącenia wniósł także o potraktowanie pkt 2 uzasadnienia zarzutów od nakazu zapłaty za odrębny pozew o zapłatę kwoty 97.285,37 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia powodowi odpisu zarzutów do dnia zapłaty i wyznaczenie odrębnej rozprawy co do tego roszczenia na wypadek, gdyby Sąd uznał, że zarzut potrącenia jest nieskuteczny w postępowaniu nakazowym.

W odpowiedzi na zarzuty z dnia 23 czerwca 2015 r. powód w pierwszej kolejności zakwestionował niedopuszczalność wydania nakazu zapłaty ze względu na brak przedstawienia pozwanemu oryginału weksla do zapłaty, na którą powołuje się pozwany.

Dalej wywiódł, iż art. 38 ustawy z dnia 28.04.1936 r. - Prawo wekslowe (Dz. U. Z 2012 r., poz. 1529 ze zm.) nie reguluje konkretnej formy w jakiej ma nastąpić przedstawienie weksla do zapłaty i nie ma konieczności fizycznego okazania dłużnikowi weksla. Podkreślił, że w deklaracji wekslowej z 7 czerwca 2001 r. pozwany złożył weksel „do dyspozycji Agencji” i powód wywiązał się ze zobowiązań w niej zawartych. Wezwanie do wykupu weksla z 21 kwietnia 2015 r. oraz deklaracja wekslowa jest dowodem na to, że powód miał świadomość co do podmiotu, u którego złożył weksel oraz co do jego treści. Wobec tego pozwany miał możliwość zapoznania się z oryginałem weksla w miejscu jego płatności oraz porównania treści oryginału weksla z otrzymanym zawiadomieniem. W ocenie powoda prawidłowo dokonał on czynności przedstawienia weksla, a jednocześnie uczynił zadość regulacji określonej w art. 38 ustawy Prawo wekslowe oraz postanowieniom wynikającym z deklaracji wekslowej.

Co do zarzutu potrącenia – ten w ocenie powoda nie zasługuje za uwzględnienie. Skoro Agencja Nieruchomości Rolnych nie jest dłużnikiem pozwanego, to nie ma przesłanek do zastosowania instytucji uregulowanej w art. 498 § 1 kc.

Przedstawione przez pozwanego kosztorysy dotyczą robót remontowych natomiast w §7 umowy dzierżawy zawartej z pozwanym dnia 27 maja 1997 r. dzierżawca zobowiązał się do utrzymania na własny koszt przedmiotu dzierżawy przez okres jej trwania, a w szczególności do dokonania konserwacji i remontów budynków i budowli oraz urządzeń wchodzących w skład przedmiotu dzierżawy na swój koszt. Wobec powyższego powód nie jest zobowiązany wobec pozwanego do zwrotu kosztów z tytułu poczynienia nakładów przez pozwanego, a tym samym nie ma podstaw do dokonania przez pozwanego potrącenia w tym zakresie z należności przysługującej powodowi. Nadmienił również, że nie zawierał z pozwanym żadnych umów dotyczących nakładów inwestycyjnych. Dodatkowo wskazał na art. 493 § 3 kpc zgodnie z którym do potrącenia mogą być przedstawione tylko wierzytelności udowodnione dokumentami, o których mowa w art. 485 ww. ustawy. W ocenie powoda żaden z dołączonych do zarzutów od nakazu zapłaty dokumentów nie spełnia tego warunku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 27 maja 1997 r. między powódką Agencją Nieruchomości Rolnych z siedzibą w W. (wówczas Agencją Własności Rolnej Skarbu Państwa) a E. R. doszło do zawarcia umowy dzierżawy. Na mocy tej umowy powódka wydzierżawiła nieruchomości rolne o nazwie Gospodarstwo (...), pochodzące ze zlikwidowanego (...) w O. obejmujące grunty o ogólnej powierzchni 316,8617 ha, w tym grunty orne o pow. 134, 9626 ha, użytki zielone o pow. 147, 3139 ha, grunty pod wodami o pow. 4,45 ha, lasy o pow. 8,57 ha, zadrzewienia śródpolne o pow. 2,8549 ha, drogi o pow. 3,13 ha, tereny zabudowane o pow. 5,9361 ha, tereny inne o pow. 0,60 ha oraz nieużytki o pow. 9,0442 ha. Ponadto przedmiotem dzierżawy były budynki i budowle, a także urządzenia trwale z nimi związane (k. 67-72).

W dniu 2 lipca 2001 r. została zawarta „Umowa przejęcia praw i obowiązków” między E. P., a B. K. (1) (pozwanym). Na mocy tej umowy pozwany przejął prawa i obowiązki wynikające z ww. umowy dzierżawy zawartej 27 maja 1997 r. (ok. bezsporne, k. 73-75)

Zgodnie z § 16 umowy pozwany złożył zabezpieczenie w postaci 5 weksli własnych in blanco w celu zabezpieczenia ewentualnych roszczeń powoda wynikłych z umowy.

Nadto w dniu 7 czerwca 2001 r. pozwany podpisał deklarację wekslową dla zabezpieczenia roszczeń wynikających z umowy dzierżawy zawartej 27 maja 1997 r.

Dnia 11 lutego 2002 r. strony podpisały aneks do umowy dzierżawy z 1997 r. modyfikujący § 3, 5, 9, 14, 15, 16, 17, 18 oraz 21 tejże umowy (ok. bezsporne, k. 76-81).

Zgodnie z § 15 umowy aneksu do umowy z dnia 27 maja 1997 r. dzierżawca zobowiązał się płacić powódce roczny całkowity czynsz dzierżawny:

- do dnia 31 grudnia 2001 w wysokości równowartości 800 dt pszenicy,
- od dn. 01.01.2002 r. w wysokości równowartości 793,80 dt pszenicy w tym za grunty 625,80 dt a za budynki, budowle i urządzenia 168 dt.

Pismem z dnia 28 września 2012 r. pozwany zwrócił się z prośbą do powódki o umożliwienie zaliczenia poniesionych nakładów na budynek obora-cieletnik, budynek wielofunkcyjny oraz wagę w łącznej kwocie 97.285,37 zł na poczet wymagalnych zobowiązań w stosunku do powoda (bezsporne, kopia pisma z k. 46).

Pismem z dnia 26 czerwca 2014 r. powódka rozwiązała umowę dzierżawy z 27 maja 1997 r. w trybie jednostronnego oświadczenia. Pozwany uznał oświadczenie to za bezprawne, gdyż w jego ocenie nie zaistniały okoliczności z § 18 umowy dzierżawy. (bezsporne, kopia pisma z k. 47 i nast.)

Pismem z dnia 23 września 2014 r. Agencja Nieruchomości Rolnych podtrzymała swoje stanowisko wyrażone w ww. piśmie wyznaczając ostateczny termin do 24 września 2014 r. na przekazanie gospodarstwa do Zasobu Agencji (k. 51).

W związku z nieuregulowaniem wymagalnych należności z tytułu rozwiązanej umowy dzierżawy nieruchomości rolnej – Gospodarstwo (...) dnia 21 kwietnia 2015 r. powódka wezwała pozwanego do wykupu weksla i zapłaty. Jednocześnie zawiadomiła o wypełnieniu weksla na kwotę 79.656,29 zł obejmującą wymagalne raty czynszu dzierżawnego wraz z ustawowymi odsetkami (bezsporne, wezwanie z k. 6). Pozwany weksla nie wykupił, również nie uregulował swych należności..

Sąd zważył, co następuje:

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i ustalonych okoliczności faktycznych sprawy powództwo zasługiwało w całości na uwzględnienie, co skutkowało utrzymaniem w mocy nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym.

Podniesione przy tym przez stronę pozwaną zarzuty dotyczące czy to potrącenia należności w związku z przysługującą pozwanemu wierzytelnością, czy też zarzuty dotyczące braku mocy prawnej i nieskuteczności przedłożonego Sądowi weksla nie mogły odnieść zamierzonego skutku.

W pierwszej też kolejności należało odnieść się do zarzutu potrącenia, który to -abstrahując od istnienia wierzytelności z uwagi na treść umowy i rygorystycznego dla powoda umownego uregulowania rozliczeń z tytułu nakładów - nie mógł być pod względem procesowym skutecznie podniesiony.

Należy bowiem tu w pierwszej kolejności przywołać treść trafnie wskazanego przez stronę powodową uregulowania z art. 493 § 3 kpc, który to przepis dozwala na przedstawienie do potrącenia jedynie tych wierzytelności, które są udowodnione ściśle określonym rodzajem dokumentów o jakich mowa w art. 485 kpc..

Przepis ów ma charakter bezwzględnie obowiązujący i w tym zakresie jakichkolwiek wyjątków nie dopuszcza.

Z tej to już zatem przyczyny, skoro dołączone przez pozwanego dokumenty bezspornie nie były tymi o jakich mowa w przywołanym przepisie i wymogów w nim zawartych bezsprzecznie nie spełniały – zgłoszony zarzut potrącenia nie mógł być przedmiotem merytorycznego rozpoznania z przyczyn procesowych wyżej wyłożonych.

Podobnie należało odnieść się do zarzutu braku przedstawienia weksla do zapłaty, co było już niejednokrotnie przedmiotem rozważań w doktrynie jak i orzecznictwie.

Na przeszkodzie uznaniu roszczenia powódki z weksla in blanco nie stał zatem zgłoszony przez pozwanego zarzut obrazu art. 38 ustawy z dnia 28. (...) – Prawo wekslowe (Dz. U. z 2012 r., poz. 1529 ze zm.). Zgodnie z tym przepisem, posiadacz weksla płatnego w oznaczonym dniu powinien wprawdzie przedstawić go do zapłaty bądź w pierwszym dniu, w którym można wymagać zapłaty, bądź w jednym z dwóch następnych dni powszednich, tym niemniej, jeżeli weksel nie zostanie przedstawiony do zapłaty w terminie, nie zwalnia to co do zasady wystawcy weksla własnego z obowiązku zapłaty sumy wekslowej. Nie popada on bowiem jedynie w zwłokę, co oznacza, że nie jest zobowiązany do zapłacenia dodatkowych kosztów i odsetek od dnia płatności weksla (por. wyrok SA w Poznaniu z dnia 12 lutego 2014 r., I ACa 1233/13, LEX nr 1448574).

W niniejszym przypadku nie ulega wątpliwości, że termin płatności weksla został określony na dzień 4 maja 2015 r., i w terminie wcześniejszym zostało wysłane do pozwanego pismo wzywające go do zapłaty (k. 6-7)

Zauważyć tu należy, iż nawet w sytuacji braku przedstawienia weksla do zapłaty za datę takiego przedstawienia winna być uznana data faktycznej możliwości zapoznania się dłużnika ze złożonym wekslem (por. wyrok SN z dnia 30.06.2010 r., V CSK 461/09, LEX nr 852599). W tych okolicznościach nie budzi wątpliwości, że wskazana okoliczność mogłaby co najwyżej rzutować (choć w tym przypadku absolutnie nie rzutuje z uwagi na zaistniałe fakty) na ustalenie początkowej daty płatności przez wystawcę weksla odsetek, która to kwestia z kolei nie była w ogóle przedmiotem sporu między stronami.

W świetle powyższego w świetle wyłuszczonych powyżej okoliczności, z mocy powołanych przepisów oraz art. 496 kpc wydany nakaz należało utrzymać w mocy w całości.